

Suomen maastopalomuodostelman (FI GFFF-V) valmiussiirto Kreikkaan 1.-31.8.2022

2. rotaation 15.-31.8. miehitys sekä paikalliset yhdysuseerit.

Miksi Kreikkaan?

Kreikan maastopalokausi 2021 oli maan historian toiseksi pahin, palanutta aluetta n. 130.000 ha ja pahimmillaan 65 samanaikaista paloa, lämpötilan ollessa yli +40°C. Tämä vuoksi Kreikan viranomaiset olivat pyytäneet Euroopan pelastuspalvelumekanismiin (European Civil Protection Mechanism) kautta kansainvälistä apua pahimmalle maastopalokaudelle 1.7.-31.8.22.

Kutsuun vastasivat useat jäsenmaat ja niistä valikoituivat Bulgaria, Saksa ja Romania heinäkuulle, sekä Ranska, Norja ja Suomi elokuulle. Itä-Suomen pelastuslaitosten (Kympe, Etelä- ja Pohjois-Karjala sekä Etelä- ja Pohjois-Savo) EU-rahoitteen maastopalomuodostelman henkilöstö valittiin ensisijaisesti tälle valmiussiirrolle ja ainoastaan muodostelman johtajat (Head of Mission) sekä logistikot valittiin ulkopuolisina, Pelastusopiston kansainvälisen pelastustoiminnan rosterista hakumenettelyn kautta.

Valmiussiirron tarkoitus?

Tarkoituksena oli auttaa kreikkalaisia maastopalojen sammutuksessa sekä omalta osaltaan ylläpitää sammutusvalmiutta 12h/vrk kahden ryhmän toimesta.

Tutustua Kreikan pelastustoimeen, saada koulutusta kreikkalaisten tavasta sammuttaa maastopaloja, maastopaloihin liittyvästä turvallisesta työskentelystä sekä verkostoitua paikallisten kreikkalaisten palomiesten kanssa.

Vastavuoroisesti Suomen pelastustoimen, koulutusjärjestelmän sekä metsäpaloihin ja niiden sammuttamiseen tähtäävät luennot kreikkalaisille sekä keikan jälkeisen huollon, suojarusteiden tärkeyden ja "puhdas paloasema" -ajattelun korostaminen sekä opettaminen paikallisille.

Tarkoitus oli myös tuoda kotiin oppia hyvistä käytännöistä, joilla voidaan kehittää maastopalojen sammutustoimintaa Suomessa sekä tulevassa FI GFFF-V muodostelmassa.

Edistää EU:n Civil Protection Mechanism toimintaa ja tuoda esiin sen tärkeyttä vastaavassa yhteistoimintaoperaatiossa.

Toiminta kohteessa;

Muodostelman valmiussiiroto jaettiin kahteen rotaatioon niin, että vaihto tapahtui 15.8. Suomalaisten kanssa samassa "tukikohdassa" oli valmiudessa myös norjalaisten maastopaloihin erikoistunut ryhmä Telemarkin alueelta. Norjalaiset myös asuivat samassa hotellissa sekä kulkivat samalla linja-autolla hotellin ja tukikohdan väliä suomalaisten kanssa. Tukikohtana toimi vanha koulu, josta muodostetaan vuosittain 1.5.-31.10. ns. kausi paloasema, johon siirretään paikallisia palomiehiä sekä ns. kausipalomiehiä. Hotellin ja tukikohdan välinen ajomatka oli n. 40min.

Maastopalojen sammutustehtäviä osui suomalaisille kaksi/rotaatio. Yhteistä näille tehtäville oli kova kuuminen sekä jyrkkä ja vaikeakulkuinen maasto. Mm. toisen rotaation toisella keikalla nousua oli yli 600m. Kaikki sammutustointa hoidettiin paikallisen yhteysupseerin alaisuudessa, joka puolestaan sai käskynsä pelastustoiminnan johtajalta. Samainen yhteysupseeri oli koko ajan suomalaisten mukana ja asui jopa samassa hotellissa.

Kreikassa maastopaloindeksi (Daily Fire Risk Index) on suuressa roolissa ja mm. valmiussiirotoja alueen sisällä tehdään tähän indeksiin perustuen. Ensimmäisen kolmen viikon aikana lämpöä riitti, kohoten auringossa parhaimmillaan +58,4 asteeseen torstaina 18.8. Maanantaina 22.8. alkoivat kreikassa ei niin tyypilliset sateet, jotka jatkuivat toisen rotaation valmiussiiroto loppuun asti. Tänä aikana ei maastopaloja syttynyt, vaikkakin kovia ukkosia tuona aikana ilmeni.

Huomioita toiminnasta;

Hellenic Fire Service on erittäin hierarkkinen järjestelmä, eikä samanlaista johtamiskulttuuria tike-, toje- ja joke -toimintoihin kuten meillä, lainkaan tunneta. Myös työsuojelussa, -turvallisudessa, kalustossa sekä varus- ja kalustohuollossa oli suuria eroavaisuuksia suomalaiseen pelastustoimeen verrattuna. Mainita voi esim. sen, että Kreikassa työnantaja kustantaa yhden FFP2 -maskin vuodessa ja loput tulee hankkia itse. Myöskään varushuolto tai pesu ei kuulu työnantajalle, vaan jokainen huolehtii niistä itse. Myös sammutusjalkineet joudutaan itse hankkimaan, ainakin jos haluaa sellaiset, joilla voi kivikkoisessa ja vuoristoisessa maastossa liikkua. Nämä kaikki hankinnat ja toiminnot 600-700€ kuukausipalkalla.

Pelastusajoneuvojen pienet vesisäiliöt sekä säiliöautojen puute olivat myös suuria eroavaisuuksia kotimaahan verrattuna.

Varsinainen sammutustaktiikka perustui palon haltuunottoon sekä leviämisen estämiseen, mutta tähän käytettiin pääsääntöisesti ilma-aluskalustoa. Sen jälkeen vasta alettiin paloa sammuttamaan. Mm. 2. rotaation toista maastopaloa oli maajoukkojen ohella sammuttamassa kuusi lentokonetta ja kaksi helikopteria.

Mitä opittiin?

Kreikkalaisten käyttämä 1” sammutusletku oli helppo käsitellä ja kuljettaa mukana. Vyyhdissä olevaa letkua pystyi yksi mies kantamaan 160m. olkapäällään, molempien käsien ollessa edelleen vapaina. Letku oli muutenkin kestävä ja miellyttävä käyttää, eikä sido kahta miestä työskentelyyn.

Suomalaisten varustus oli huipputasoa (mm. kevytsammutusasut, moottorimaskit, hanskat ym.).

Paikallisten yhdysupseerien merkittävä rooli sekä paikallisten järjestämä Host Nation Support toiminta ja sen tarkoituksenmukaisuus.

Valmiussiiro oli laatuaan ensimmäinen, eikä näin ollen vertailupintaa aikaisempiin ei ole. Kaikki oli enemmän tai vähemmän uutta mutta siitä huolimatta ne harvat keikat, jotka moduulille sattui, hoidettiin mallikkaasti ja niistä, sekä keikan jälkeisistä huolloista saatiin kiitosta ja arvostusta.

Vaikka suomalaiset eivät olekaan metsäpalojen erikoismiehiä, varsinkaan Kreikan olosuhteissa, ei peruspalomiehen taitoja, moniosaamista tai motivaatiota tarvitse missään vaiheessa hävetä.

Paikalliset asukkaat arvostivat suuresti suomalaisten maassa oloa ja kiittelivät kauppoissa ja ravintoloissa sammutusavun antamista.

Petri Lyttinen, palomestari, Itä-Uudenmaan pelastuslaitos, FI GFFF-V Head of Mission 15.-31.8.2022